

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem ve věci

žalobce: **nezletilý M. S.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený M. S., zákonnou zástupkyní
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 2. 2024, č. j. MPSV-2024/35806-916,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 12. 2. 2024, č. j. MPSV-2024/35806-916, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 2. 2024, č. j. MPSV-2024/35806-916, jímž bylo na základě jeho odvolání změno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“) ze dne 31. 7. 2023, č. j. 25249/23/MO, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) tak, že se žalobci podle § 34 odst. 1 a 2, § 34a, § 34b, a § 35 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, (dále jen „zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením“) přiznává nárok

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“ ode dne 1. 6. 2023 s platností do 1. 6. 2028. Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce na základě žalobcovy žádosti o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením přiznal žalobci nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“ ode dne 1. 6. 2023 do 1. 6. 2023.

Žaloba

2. Žalobce v úvodu podané žaloby poukázal na to, že napadené rozhodnutí vychází z posudku posudkové komise žalovaného. V tomto posudku je uvedeno, že v případě žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídající zdravotnímu stavu, který lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni středně těžkého funkčního postižení dle bodu 1 písm. j) přílohy č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 388/2011 Sb.“). Tento posudkový závěr byl odůvodněn tím, že u žalobce nebylo prokázáno těžké pohybové ani orientační funkční postižení a byla prokázána (jen) středně těžká funkční postižení, jež jsou důsledkem dominujícího duševního onemocnění. Dle žalobcova přesvědčení nemá tento posudkový závěr oporu v podkladech, na jejichž základě byl posudek posudkové komise vypracován.
3. V posudku je uvedeno, že dle psychologického vyšetření je u žalobce „*popisována vývojová dysfázie a zvýšená mentální unavitelnost, PAS s MR na hranici LMR/SMR, spolupracuje výběrově*“. Střední mentální retardace (SMR), bez ohledu na to, zda je či není hraniční, je zařazena v bodě 3 písm. l) přílohy č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb. mezi zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni zvlášť těžkého funkčního postižení nebo úplného postižení.
4. V posudku také podle žalobce nebylo odůvodněno, jaký dopad na jeho schopnost orientace má rozumová úroveň žalobce, která, jak je popsáno ve zprávě Mgr. M. N. z oddělení klinické psychologie ve Fakultní nemocnici v Motole, odpovídá dolní hranici těžké duševní subnormality při mentálním věku 2,8.
5. Z těchto důvodů považuje žalobce posudek za nepřesvědčivý.
6. Dále žalobce uvedl, že dle jeho názoru se posudková komise žalovaného při posuzování jeho zdravotního stavu zaměřila výhradně na to, jakému zdravotnímu stavu uvedenému v příloze č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb. odpovídá zdravotní stav žalobce. Z ustanovení § 34 odst. 2 až 4 a § 34b odst. 1 písm. c) zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením však podle žalobce plyne, že pro účely posuzování nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením je potřeba zejména posuzovat schopnost pohyblivosti a orientace a vyřešit otázku, zda případné omezení těchto schopností lze podřadit pod některý z případů vymezených v § 34 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Z posudku posudkové komise však nevyplývá, že by se v něm schopností žalobce orientovat se posudková komise vůbec zabývala.
7. Z tohoto důvodu považuje žalobce posudek za neúplný.

Vyjádření žalovaného k žalobě

8. Žalovaný v úvodu svého vyjádření vyjádřil přesvědčení, že v řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí, postupoval v souladu s právními předpisy. Prvostupňové rozhodnutí neshledal nepřezkoumatelným ani nezákonným, proto pokračoval v odvolacím řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

a vyžádal si posudek u posudkové komise. Posudková komise zasedala v odpovídajícím odborném složení a žalovaný neměl důvod nepovažovat ji vypracovaný znalecký posudek za odborný, úplný a zároveň stěžejní důkazní prostředek, na jehož základě mohl v řízení o odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí rozhodnout. Žalovaný podotkl, že žalobce ani jeho zákonná zástupkyně nebyli osobně přítomni při jednání posudkové komise, to ovšem dle jeho názoru není v rozporu s příslušnými právními předpisy. Posudková komise žalovaného měla k dispozici zdravotní dokumentaci žalobce v dostatečném rozsahu, a to včetně lékařských zpráv, které předložil žalobce v rámci svého odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí.

9. Dále žalovaný uvedl, že hodnocení zdravotního stavu pro účely posouzení nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením je zcela v kompetenci příslušné posudkové komise, protože posouzení povahy zdravotního postižení je věcí čistě odborně medicínskou, pro něž on nemá potřebné odborné znalosti. Posudková komise se přitom podle žalovaného ve svém posudku po posouzení předložené zdravotní dokumentace žalobce vyjádřila v souladu s požadavky zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením jak ke schopnosti pohyblivosti, tak ke schopnosti orientace žalobce.
10. Žalovaný je tudíž toho názoru, že ani napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné nebo nezákonné, protože vycházelo z objektivních podkladů, jejichž výčet je v jeho odůvodnění uveden. Žalovaný jej proto považuje za souladné s hmotným i procesním právem a ani řízení, které předcházelo jeho vydání, nebylo zatíženo vadami, pro které by bylo nutno jeho rozhodnutí zrušit.

Posouzení věci soudem

11. O žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 2 ve spojení s § 76 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný soudu do dvou dnů od doručení výzvy nesdělili svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byli ve výzvě poučeni, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
12. Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování. Veškeré listiny potřebné pro posouzení a rozhodnutí věci včetně napadeného rozhodnutí, jehož provedení jako důkazu navrhl žalobce v podané žalobě, jsou součástí žalovaným předloženého správního spisu, kterým se dokazování v rámci správního soudnictví neprovádí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, publ. pod č. 2383/2011 Sb. NSS).
13. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s.

14. Rozhodnutím úřadu práce ze dne 18. 6. 2020, č. j. 175004/20/MO, byl žalobci přiznán nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZPT/P“ ode dne 1. 5. 2020 do 31. 5. 2023. Dle odůvodnění toho rozhodnutí byl žalobci nárok na tento průkaz přiznán, protože dle závěru posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 26. 5. 2020, č. j. LPS/2020/1148-MO_CSSZ, vypracovaného posudkovou lékařkou MUDr. D. H., se v případě žalobce jedná o osobu se zvlášť těžkým nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace včetně osob s poruchou autistického spektra ve smyslu § 34 odst. 4 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením s tím, že se nejedná o stav, který je uveden v příloze č. 4 vyhlášky 388/2011 Sb., ale svým funkčním postižením odpovídá nebo je svými funkčními důsledky srovnatelný se zdravotním stavem uvedeným v bodě 3 písm. m) této přílohy uvedené vyhlášky. Dne 27. 3. 2023 žalobce podal u úřadu práce žádost o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením. Žádostí ze dne 14. 4. 2023, č. j. 126156/23/MO, požádal úřad práce pro potřeby řízení o žádosti žalobce v souladu s § 35 odst. 3 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením Okresní správu sociálního zabezpečení Most o posouzení schopnosti pohyblivosti a orientace žalobce podle § 34b odst. 1 téhož zákona. Na základě této žádosti byl posudkovou lékařkou MUDr. I. H. vypracován posudek ze dne 14. 4. 2023, č. j. LPS/2023/1101-MO_CSSZ, dle jehož posudkového závěru je žalobce osobu se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, přičemž jde o stav uvedený v bodu 1 písm. j) přílohy č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb. Úřad práce následně prvostupňovým rozhodnutím rozhodl tak, že přiznal žalobci nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“ ode dne 1. 2023 do 1. 6. 2023. Z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí je patrné, že se úřad práce zcela ztotožnil s posudkovým závěrem uvedeným v posudku ze dne 14. 4. 2023, č. j. LPS/2023/1101-MO_CSSZ, a v souladu s ním rozhodl, že žalobce má nárok na přiznání průkazu TP podle § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž namítal, že je v důsledku svého zdravotního stavu zcela závislý na pomoci jiné osoby, potřebuje neustálý doprovod a v posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Most tyto důležité okolnosti nebyl bráný v potaz. Dále žalobce namítal, že není zřejmé, na základě čeho byl žalobci „odebrán“ průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZPT/P“. Žalovaný si v rámci odvolacího řízení vyžádal posouzení zdravotního stavu žalobce od posudkové komise, která na základě jeho žádosti vyhotovila posudek ze dne 16. 1. 2024, ev. č. SZ/2023/889-UL-9, v němž se plně ztotožnila s posudkovým závěrem posudku ze dne 14. 4. 2023, č. j. LPS/2023/1101-MO_CSSZ. Žalovaný následně, vycházející ze závěrů posudku ze dne 16. 1. 2024, ev. č. SZ/2023/889-UL-9, který shledal co do posouzení žalobcova zdravotního stavu komplexním, uzavřel, že bylo zjištěno, že žalobcův zdravotní stav odpovídá zdravotnímu stavu uvedenému v bodě 1 písm. j) přílohy č. 4 vyhlášky, z čehož je zřejmé, že žalobci nevznikl nárok na jím požadovaný průkaz ZPT/P, ale má v souladu s § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nárok na průkaz TP. Proto žalovaný rozhodl tak, jak již soud uvedl v úvodu odůvodnění tohoto rozsudku.
15. Podle § 34 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se posuzuje podle § 9 odst. 3

(odst. 1). Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“ (průkaz TP) má osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu. Středně těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace má jen v exteriéru (odst. 2). Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP/P“ (průkaz ZTP/P) má osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra. Zvlášť těžkým funkčním postižením pohyblivosti a úplným postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku. Zvlášť těžkým funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu není schopna samostatné orientace v exteriéru (odst. 4).

16. Podle § 34b zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením při posuzování schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením se hodnotí a) zdravotní stav a funkční schopnosti fyzické osoby, b) zda jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, c) zda jde o podstatné omezení schopnosti pohyblivosti nebo orientace a závažnost funkčního postižení. Prováděcí právní předpis stanoví, které zdravotní stavy lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace (odst. 2). Při posuzování podstatného omezení schopnosti pohyblivosti a orientace u zdravotního stavu, který není uveden v prováděcím právním předpise, se hodnotí, kterému ze zdravotních stavů v něm uvedených funkční postižení odpovídá nebo je s ním funkčními důsledky srovnatelné (odst. 3). Funkčními schopnostmi se rozumí tělesné, smyslové a duševní schopnosti, znalosti a dovednosti nezbytné pro schopnost pohyblivosti a orientace. Při posuzování se funkční schopnosti fyzické osoby porovnávají se schopnostmi stejně staré fyzické osoby bez znevýhodnění a hodnotí se s využitím běžně dostupných kompenzačních pomůcek (odst. 4). Při hodnocení závažnosti funkčního postižení pohyblivosti a orientace pro účely nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením se vychází z poruchy funkčních schopností s nejvýznamnějším dopadem na schopnost pohyblivosti nebo orientace (odst. 5).
17. Podle § 2b vyhlášky č. 388/2011 Sb. zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením, jsou uvedeny v příloze č. 4 k této vyhlášce.
18. Podle přílohy č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb. za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni středně těžkého funkčního postižení pohyblivosti a orientace lze považovat tyto zdravotní stavy: psychické postižení s opakujícími se poruchami komunikace a orientace v exteriéru; u mírného stupně autistické poruchy se zachovanou přiměřenou komunikací a chováním v obvyklých situacích, s obtížným navazováním sociálních kontaktů, s projevy zvláštních nebo neadekvátních odpovědí na sociální stimulaci okolí [bod 1 písm. j)]. Za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni zvlášť

těžkého funkčního postižení nebo úplného postižení pohyblivosti a orientace lze považovat tyto zdravotní stavy: střední, těžká nebo hluboká mentální retardace nebo demence, je-li IQ nižší než 50 [bod 3 písm. l)], psychické postižení se ztrátou duševních kompetencí, s neschopností komunikace a orientace; u těžkého stupně autistické poruchy s těžkou poruchou verbální a nonverbální komunikace, těžce abnormálním nebo rušivým chováním, s minimální odpovědí nebo těžce abnormální reakcí na sociální stimulaci okolí [bod 3 písm. m)].

19. Podle § 68 odst. 3 věty první zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) platí, že v odůvodnění rozhodnutí se uvedou důvody jeho výroku nebo výroků, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.
20. Není pochyb o tom, že v právě projednávané věci je jádrem sporu mezi žalobcem a žalovaným úplnost a správnost posouzení zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí žalovaného, na jehož základě učinila posudkový závěr, že je žalobce osobu se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace podřaditelným dle § 2b vyhlášky č. 388/2011 Sb. pod bod 1 písm. j) přílohy č. 4 této vyhlášky, z něhož následně v souladu s § 34b odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením žalovaný vycházel v napadeném rozhodnutí, jímž žalobci podle § 34 odst. 1, 2 téhož zákona přiznal nárok na průkaz TP.
21. K otázkám souvisejícím s přezkoumáváním správnosti závěrů o zdravotním stavu žadatele o průkaz osoby se zdravotním postižením vysloveným posudkovou komisí žalovaného se opakovaně vyjadřoval ve své rozhodovací praxi Nejvyšší správní soud. Kupříkladu v rozsudku ze dne 8. 12. 2021, č. j. 4 Ads 184/2021-30, body 22 a 23, s odkazy na svou předcházející judikaturu uvedl:

„Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje, že posouzení zdravotního stavu mj. i v souvislosti s poskytováním dávek podmíněných zdravotním stavem či jako zde přiznáním průkazu osob se zdravotním postižením je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto vždy vychází z posouzení osob, které jimi disponují. V rámci řízení před správními orgány v těchto věcech zdravotní stav posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003 - 82, č. 526/2005 Sb. NSS). V posudku takové odborné lékařské komise se přitom hodnotí nejenom celkový zdravotní stav účastníka řízení, nýbrž se v něm zaujímají i posudkové závěry ohledně splnění v zákoně stanovených kritérií pro přiznání dávky či průkazu osoby zdravotně postižené. Tento posudek je tedy ve správním a následně v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Posudek lze však považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným žalobcem a tyto své posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku způsobující jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48; ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003 - 61, č. 511/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004 - 58).

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

K otázce naplnění výše zmíněných požadavků lze dále odkázat na rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018 - 37, dle kterého „[a]by byl posudek jednoznačný, úplný a přesvědčivý, je třeba, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry podstatné pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. 1 Ads 156/2014-28). Vyplyvají-li z jednotlivých podkladů rozporné závěry, posudková komise musí tyto rozpory přesvědčivě vysvětlit (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. 4 Ads 68/2014-37). Postaví-li posudková komise své hodnocení na rozporných základech, aniž by rozpory odstranila či vysvětlila, je povinností žalovaného žádat doplnění posudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. 6 Ads 17/2013-25):“

22. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu tedy plyne, že posouzení zdravotního stavu žadatele o průkaz osoby se zdravotním postižením je věcí odborně medicínskou, kterou si nemůže soud – a v zásadě ani žalovaný – pro nedostatek odpovídající odborné kvalifikace sám posoudit. Musí se proto spoléhat na posudky vypracované odborníky s odpovídající kvalifikací. Rozsah jejich přezkumu je proto omezený. Soud ani žalovaný si nemohou samy učinit úsudek o tom, zda a v jakém rozsahu zdravotní postižení osoby omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace. Toto hodnocení může provést pouze posudkový orgán, jímž je v odvolacím řízení posudková komise zřízená žalovaným. Úkolem soudu je pak především posoudit, zda posudek posudkové komise žalovaného splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Přitom hodnotí, zda se posudek vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, včetně těch, které namítá posuzovaná osoba, a zda je z nich zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace. Posudkový závěr musí být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý a srozumitelný i pro správní soud, který nemá příslušné odborné lékařské znalosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2018, č. j. 10 Ads 248/2017-61, bod 19).
23. Ani zdejší soud tudíž nemůže v projednávané věci přezkoumat odborné závěry vyslovené posudkovou komisí v jejím posudku. Musí však důsledně přezkoumat, zda tento posudek skutečně naplňuje požadavky jednoznačnosti, určitosti, úplnosti, tedy zda se posudková komise vypořádala se všemi rozhodnými hledisky, tvrzeními žalobce a předloženými lékařskými zprávami, případně zda odstranila či vysvětlila všechny rozpory, a zda je závěr posudkové komise jasně a konkrétně odůvodněn.
24. Soud dospěl k závěru, že posudek posudkové komise ze dne 16. 1. 2024, ev. č. SZ/2023/889-UL-9, tyto požadavky nesplňuje. V úvodu posudku je uveden výčet podkladů – posudkový spis Okresní správy sociálního zabezpečení v Mostě, spis žalovaného, spis posudkové komise žalovaného č. j. SZ/2023/877-UL, lékařská zpráva MUDr. G. Š., dětská psychiatrická ambulance Most, ze dne 8. 2. 2023, zpráva Mgr. M. N., oddělení klinické psychologie Fakultní nemocnice v Motole, ze dne 13. 4. 2023 - z nichž posudková komise při jeho vypracování vycházela. Dále posudek obsahuje diagnostický souhrn, v němž je konstatován dětský autismus, intelekt v pásmu lehké mentální retardace až středně těžké mentální retardace, porucha koncentrace s hyperaktivitou, dyslalie v rámci vývojové dislázie a nadváha. Následně je v posudku rekapitulován psychologický nálezný ze zprávy Mgr. N. ze dne 13. 4. 2023: „věk 8 let Akutální rozumová úroveň odpovídá dolní hranici těžké duševní abnormality, při mentálním věku 2.8; kdy celkový výkon je snížen nemožností plnit ryze verbální úkoly. Kresba: akt. zvládá kruh a vvislou čáru, je naučený kruh doplnit jednoduchými detaily obličejů včetně vlasů“ a psychiatrický nálezný ze zprávy MUDr. Š. ze dne 8. 2. 2023: „fyzicky působí starším dojmem, brýle, jednoduchá manipulační hra, stereotypní, je unaven, zívá,

motoricky neobratný, vyhoví pouze výberové, zde nemluví, pomalé pracovní tempo, pozornost krátkodobá, zvýšená mentální unavitelnost, repetitivní vzorce chování, pozvolná adaptabilita, vývojová disfázie. Dg. Dětský autismus. Intelekt v pásnu lehké až středně těžké mentální retardace, funkčně pásmo SMR. Vývojová dysfázie a ADHD syndrom. Dop. Medikace ne.“ V navazujícím posudkovém zhodnocení je pak uvedeno: „Z podkladové dokumentace jasně vyplývá, že nezhl. posuzovaný působí fyz. starším dojmem, přiměřeně k LMR orientovaný – chování vyhoví pouze výberové, motoricky neobratný, komunikace – vývojová disfázie, paměť a intelekt jsou hraničně v pásnu LMR/SMR, pomalé pracovní tempo, zrak s brýlovou korekcí a sluch věku přiměřený funkční nález, bez těžké poruchy kognice, kardiopulmonálně komp. bez projevů oběhové nedostatečnosti, břicho bez popisované hmatné patologie, kontinentní. HKK bez deformit a popisovaných závažných funkčních deficitů a aktivní hybností. DKK bez zánětlivých změn a otoků, jinak popisovaných těžkých funkčních deficitů a defigurací či destrukce skeletu. Orient. neurol. bez laterizace, stoj a chůze samostatné. Navštěvuje 1. třídu spec. školy, má asistentku a IVP. Žije s rodiči a bratrem, na školu se adaptoval celkem dobře. Má tendence k přejídání. Jinak zdrav. stav chlapce hodnocen jako stacionární.“ V návaznosti na to posudková komise konstatovala, že posudkový lékař okresní správy sociálního zabezpečení v posudku uvedl, že u žalobce se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav uvedený v bodě 1 písm. j) přílohy č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb., s čímž se ztotožňuje, protože „těžké pohybové ani orientační funkční postižení u nezletilého neprokázala“. Dále posudková komise uvedla, že u žalobce prokázala středně těžké funkční postižení v důsledku „domin. duševního, kdy chlapec nově zaškolen do 1. třídy spec. školy, dle psychol. vyš. popisovaná vývojová disfázie a zvýšená mentální unavitelnost, PAS s MR na hranici LMR/SMR, spolupracuje výberově“, a naopak neprokázala „v důsledku domin. onem. duševního“ těžké nebo zvláště těžké funkční postižení pohyblivosti a orientace. K tomu posudková komise dodala, že matka v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí namítá, že „syna vozí do školy a k lékařům“ a „žádá o přiznání ZTP/P“, avšak tyto – v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí namítané skutečnosti – „nemají oporu v objektivně deklarovaném zdravotním stavu. Doloženými lékařskými nálezy popisované zdravotní postižení neodpovídá posudkově medicínským kritériím stanoveným pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením – průkazu ZTP ani průkazu ZTP/P“. Na tomto základě posudková komise uzavřela, že žalobce je osobou se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace včetně osob s poruchou autistického spektra ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Nejedná se naopak o osobu s těžkým, zvláště těžkým nebo úplným funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra dle § 34 odst. 3 nebo 4 tohoto zákona. Žalobcův zdravotní stav totiž odpovídá zdravotnímu stavu uvedenému v bodě 1 písm. j) přílohy č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb. a nikoliv zdravotnímu stavu uvedenému v bodech 2 nebo 3 této vyhlášky a nejedná se ani o zdravotní stav, který by některému ze zdravotních stavů uvedených v bodech 2 nebo 3 vyhlášky č. 388/2011 Sb. odpovídal nebo s ním byl funkčními důsledky srovnatelný.

25. Z právě uvedeného však podle názoru soud nijak nevyplývá, že posudková komise ve svém posudku srozumitelně vysvětlila, na základě jakých konkrétních skutečností vyplývajících ze zdravotní dokumentace žalobce a jednotlivých lékařských zpráv dospěla k závěru ohledně jeho úrovně schopnosti orientace a pohyblivosti. V posudku jsou sice uvedeny podklady, z nichž posudková komise vycházela a rekapitulace psychologického nálezu ze zprávy Mgr. N. ze dne 13. 4. 2023 a psychiatrického nálezu ze zprávy MUDr. Š. ze dne 8. 2. 2023, ale posudková komise se k nim ve svém posudku nijak blíže nevyjadřuje, nekonkretizuje jednotlivé poklady ani rozhodné skutečnosti, které z jednotlivých podkladů zjistila, nijak

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

tyto skutečnosti nehodnotí, nezabývá se jejich případnými rozpory, aby následně formulovala vlastní řádně odůvodněné posudkové zhodnocení a závěr. Jinak řečeno, z posudku nevyplyvá, že by posudková komise skutečně podklady, o něž opřela svůj posudkový závěr, podrobila vlastnímu komplexnímu odbornému zkoumání a teprve na jeho základě učinila nezbytná hodnocení. Posudková komise tedy ve svém posudku srozumitelně a jednoznačně nevyložila, na základě jakých skutečností dospěla k závěru, že se v případě žalobce jedná právě o osobu, kterou by bylo možno klasifikovat jako osobu se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra ve smyslu § 34 odst. 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, jejíž zdravotní stav odpovídá zdravotnímu stavu uvedenému v bodě 1 písm. j) přílohy č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb., a nikoliv jako osobu se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra ve smyslu § 34 odst. 4 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, jejíž zdravotní stav odpovídá zdravotnímu stavu uvedenému v bodě 3 písm. l) přílohy č. 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb., jak namítal žalobce. Takové komplexní, srozumitelné a logické zhodnocení zdravotního stavu žalobce a v návaznosti na něm provedené zhodnocení schopnosti jeho pohyblivosti a orientace, na jehož základě by bylo možné posoudit oprávněnost závěru žalovaného, že žalobce má nárok jen na vydání průkazu TP dle § 34 odst. 1 a 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a nikoliv na vydání průkazu ZTP/P dle § 34 odst. 1 a 4 dle téhož zákona, soud v posudku posudkové komise nenalezl.

26. V projednávané věci to platí tím spíše, že posudková komise se ve svém posudku nijak nevypořádala s předchozím posouzením zdravotního stavu žalobce. Z rozhodnutí úřadu práce ze dne 18. 6. 2020, č. j. 175004/20/MO, jímž byl žalobci přiznán podle § 34 odst. 4 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nárok na průkaz ZPT/P ode dne 1. 5. 2020 do 31. 5. 2023, přitom plyne, že dle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 26. 5. 2020, č. j. LPS/2020/1148-MO_CSSZ, vypracovaného posudkovou lékařkou MUDr. D. H. bylo shledáno, že se v případě žalobce nejedná o stav, který je uveden v příloze č. 4 vyhlášky 388/2011 Sb., ale svým funkčním postižením odpovídá nebo je svými funkčními důsledky srovnatelný se zdravotním stavem uvedeným v bodě 3 písm. m) této přílohy uvedené vyhlášky. Na odlišné dřívější posouzení svého zdravotního stavu přitom výslovně poukazovala i žalobkyně v odvolání podaném proti prvostupňovému rozhodnutí, jak poznamenala i ve svém posudku i posudková komise. Přesto v něm však toliko konstatovala, že *„doloženými lékařskými nálezy popisované zdravotní postižení neodpovídá posudkově medicínským kritériím stanoveným pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením – průkazu ZTP ani průkazu ZTP/P“*. Jak k tomuto závěru komise dospěla ani jak se zdravotní stav žalobce v době vypracování jejího posudku změnil od doby, kdy byl vyhotoven posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 26. 5. 2020, č. j. LPS/2020/1148-MO_CSSZ, však ve svém posudku neuvedla. Bylo přitom úkolem posudkové komise a následně žalovaného – a nikoliv žalobce – zdůvodnit, k jakým konkrétním změnám odůvodňujícím nepřiznání průkazu ZTP/P ohledně žalobcova zdravotního stavu došlo. I když ze správního spisu vedeného v této věci žalovaným neplyne, pro jaké konkrétní postižení byl v minulosti žalobci průkaz ZTP/P přiznán, je totiž v případě, kdy již je někdo držitelem průkazu ZTP/P, nezbytné klást v případě posuzování jeho (nové) žádosti o přiznání nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením zvýšené nároky na vysvětlení toho, z jakého důvodu jeho zdravotní stav již

nadále neodpovídá podmínkám k získání průkazu s takovým symbolem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018-37, bod 17).

27. Soud rovněž poukazuje na skutečnost, že z lékařské dokumentace (zpráva MUDr. Š. ze dne 8. 2. 2023) vyplývá, že žalobce trpí z funkčního hlediska středně těžkou mentální retardací. Posudková komise pak pouze konstatovala, že intelekt žalobce je hraničně v pásmu lehké až středně těžké mentální retardace, ale nijak nezdůvodnila, proč v případě žalobce nedošlo k naplnění bodu 3 písm. l) přílohy vyhlášky č. 388/2011 Sb., který středně těžkou mentální retardaci zmiňuje jako zdravotní stav odpovídající podstatnému omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni úplného postižení pohyblivosti a orientace.
28. S ohledem na výše uvedené tak lze shrnout, že posudek posudkové komise nelze považovat za úplný a přesvědčivý, protože v něm posudková komise řádně neodůvodnila, jak dospěla ke svému závěru o současném zdravotním stavu žalobce, a nadto se nijak nevypořádala s předchozím odlišným posouzením žalobcova zdravotního stavu, při němž byl jeho stav shledán závaznějším.
29. Není přitom pochyb o tom, že z výše citovaných závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2021, č. j. 4 Ads 184/2021-30, jednoznačně plyne, že odborný posudek posudkové komise žalovaného hodnotící zdravotní stav žalobce je stěžejním podkladem pro rozhodnutí žalovaného o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením určitého druhu. Ačkoliv žalovaný sice nemůže sám přezkoumávat odborné závěry plynoucí z takového posudku, je nicméně vždy povinen předložený odborný posudek řádně zhodnotit z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti a pokud tyto atributy posudek nesplňuje, je jeho povinností žádat o doplnění posudku.
30. Žalovaný ovšem v napadeném rozhodnutí toliko formálně převzal závěry posudkové komise, aniž by se přitom otázkou, zda je posudek vypracovaný posudkovou komisí úplný a přesvědčivý, podrobněji zabýval. Ten však – jak již soud podrobně vyložil výše – požadavky přesvědčivosti a úplnosti nenaplněoval. V důsledku toho ani z napadeného rozhodnutí nelze v rozporu s § 68 odst. 1 větou první správního řádu zjistit, jak žalovaný dospěl k závěru, že žalobce má nárok jen na vydání průkazu TP dle § 34 odst. 1 a 2 zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. Napadené rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Zároveň z důvodu nepřesvědčivosti a neúplnosti posudku posudkové komise, nebylo rozhodnutí žalovaného založeno v rozporu s § 3 správního řádu na řádně zjištěném skutkovém stavu.
31. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalobu shledal důvodnou a napadené rozhodnutí výrokem I. tohoto rozsudku podle § 76 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. pro vady řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek odůvodnění a v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu nemajícím dostatečnou odporu ve správním spisu, zrušil. Soud současně v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. V navazujícím řízení pak bude na žalovaném, aby odstranil vadu řízení spočívající v neúplnosti a nepřesvědčivosti posudku, z něhož při svém rozhodování vycházel, a s pomocí posudkové komise znovu a důsledně posoudil zdravotní stav žalobce. Teprve na základě nových závěrů posudkové komise bude moci žalovaný vydat rozhodnutí bude odpovídat shora konstatovaným požadavkům právních předpisů a judikatury.
32. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má proti žalovanému právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Své náklady však žalobce před vyhlášením rozhodnutí ve věci nevyčísлил a z obsahu soudního spisu žádné důvodně vynaložené žalobcovy náklady nevyplývají. Soud proto výrokem II. tohoto rozsudku nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 17. července 2025

Mgr. Václav Trajer v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.